

Govor prvog potpredsednika Vlade Srbije i ministra spoljnih poslova Ivica Dačića na otvaranju „Sedme beogradske NATO nedelje“:

„Uvažene dame i gospodo,

Čast mi je i veliko zadovoljstvo da vam se zajedno sa ambasadorom Ildemom, pomoćnikom generalnog sekretara NATO za javnu diplomatiju, obratim na otvaranju Sedme NATO nedelje. Najpre bih zahvalio gospođi Jeleni Milić i Centru za evroatlantske studije (CEAS) na pozivu. Upornost i posvećenost CEAS-a i direktorke gospođe Milić su za poštovanje, a njihov predani rad je doveo do toga da ovaj skup postane jedna od najboljih prilika za produbljene razgovore o aktuelnim temama, uz učešće prominentnih govornika i sve šire publike. Istovremeno, ovo je i dobra mogućnost da se dodatno osvetle suština i dometi partnerske saradnje Srbije sa NATO, situacija u regionu, kao i odnosi Srbije sa najznačajnijim faktorima globalne politike.

{youtube}raBDCiJB3A0{/youtube}

Želeo bih da ukažem da je upravo metafora „Prolazimo kroz zidove“, koju je CEAS naznačio u nazivu skupa, vrlo aktuelna i da na najbolji način odražava realnost. Srbija nastoji da se barijere i zidovi prevaziđu i uklone. Uvereni smo da je naš zadatak povezivanje, a ne odvojenost i zatvorenost u svoje dvorište bez razumevanja briga i interesa drugih aktera regionalne i svetske politike. Ovakav pristup glavna je premisa izgradnje međusobnog poverenja kako u regionu, tako i šire. Naš cilj je da budemo okrenuti ka budućnosti, ali i spremni da rešavamo pitanja iz prošlosti, istovremeno štiteći na najbolji mogući način ključne nacionalne interese.

Srbija se pozicionirala na međunarodnoj sceni kao odgovoran, predvidljiv i kredibilan partner, koji doprinosi očuvanju mira i unapređenju bezbednosti u regionu, dok istovremeno deli odgovornost na širem planu u promociji prevazilaženja sukoba i u suzbijanju bezbednosnih izazova. Svojim spoljnopoličkim prioritetima među kojima su: zaštita suvereniteta i teritorijalnog integriteta naše zemlje, članstvo u EU, promocija regionalne saradnje i negovanje prijateljskih i partnerskih odnosa na globalnom planu, Srbija se potvrdila kao izvoznik bezbednosti i važan činilac rešavanja mnogih, prvenstveno regionalnih pitanja.

Srbija nastoji da sa najznačajnijim akterima međunarodne politike razvija što je moguće bolje odnose, čineći time sopstvenu bezbednost održivom. S druge strane, kao država kandidat za članstvo u EU, naša zemlja daje pun doprinos unapređenju stabilnost na ovom delu evropskog prostora, što je izuzetno važno i za ukupnu evropsku bezbednost. Ova teza potvrđjena je u Globalnoj strategiji EU – u kojoj se jasno ističe da kredibilna politika proširenja predstavlja ulaganje u bezbednost i prosperitet čitave Evrope.

Srbija sa svoje strane aktivno radi i na usvajanju predloga novih strateških dokumenata poput strategija nacionalne bezbednosti i odbrane, a koje će biti usklađene sa pomenutom Globalnom strategijom EU. Ovaj pristup je najbolji dokaz da je Srbija spremna da se uključi u nove evropske inicijative, kad god se za to steknu uslovi. Podsećam da se naša zemlja i u prethodnom periodu priključivala mnogim konceptima evropskih politika u oblasti Zajedničke odbrambene i bezbednosne politike EU, pokazujući time svoju doslednost evropskom opredeljenju.

Srbija kontinuirano pokreće regionalne teme koje za cilj imaju povećanje atraktivnosti čitavog Zapadnog Balkana, što bi za posledicu trebalo da ima uvećanje investicija i rast trgovinske razmene, kao osnove za ubrzani ekonomski razvoj. Zato istrajavamo u promociji projekata koji prevazilaze nacionalne granice i koji su zalog za budućnost. Inicijativa predsednika Vučića i premijera Edija Rame i Zorana Zaeva o tzv. regionalnom „mini Šengenu“, koju će, nadam se, podržati i ostali akteri u regionu, trebalo bi da stvori uslove za brži protok ljudi i kapitala, ali i da omogući prosperitet čitavog regiona, uz istovremeno jačanje stabilnosti. Pitanje povezivanja mora da nadvlada pitanja razdvajanja.

Uvaženi učesnici skupa,

Partnerski odnos sa NATO je veoma važan element državne politike Srbije i našeg nastojanja da region bude trajno stabilan. Saradnja sa NATO zasnovana je na jasnim premisama i počiva na uvažavanju politike vojne neutralnosti Srbije, bez uslovljavanja naše zemlje da postane članica Alijanse. Istovremeno, prisutna je otvorenost Srbije da dodatno unapredimo politički dijalog i konkretnu saradnju sa NATO u svim oblastima od zajedničkog interesa. Našem boljem razumevanju u velikoj meri doprinosi i intenzivan dijalog na najvišem nivou, gde pre svega moram da izdvojim dobre odnose između predsednika Vučića i generalnog sekretara NATO Stoltenberga, ali i redovne godišnje posete i razmene iskustava na drugim političkim i vojnim nivoima.

Prošle nedelje uspešno je okončana procedura usvajanja novog ciklusa Individualnog akcionog plana partnerstva između Srbije i NATO (IPAP-a) za period od 2019. do

2021. godine, što će i biti i tema posebnog panela ovog skupa. Novi IPAP čini kontinuitet prvog ciklusa IPAP-a, koji se uspešno primenjivao, a mnoge aktivnosti našle su mesto i u najnovijem dokumentu imajući u vidu njihov dugogodišnji karakter, što se odnosi na sprovođenje reforme u mnogim društvenim sektorima. Time je još jednom potvrđen uzlazni trend u odnosima, visoki stepen naše partnerske saradnje i posvećenost zajedničkim ciljevima.

Ne mogu, a da se ne osvrnem na činjenicu da su odnosi Srbije i NATO izrazito delikatni i to pre

svega zbog nasleđa iz prošlosti, tj. zbog NATO bombardovanja tadašnje SR Jugoslavije. Sa žaljenjem podsećam da je NATO 1999. godine intervenisao bez ovlašćenja SB UN, što za nas nedvosmisleno predstavlja akt agresije na jednu suverenu zemlju, koji je prouzrokovao ogromne žrtve i materijalna razaranja. Te događaje ne možemo da zaboravimo i uvek ćemo se sećati onih koji su stradali. Upravo smo ove godine komemorativnim programom obeležili 20 godina od te tragedije, čime smo želeli da uputimo univerzalnu poruku da se nešto slično ne sme ponoviti ni jednoj suverenoj zemlji. Svesni smo da i nakon 20 godina o dešavanjima tokom 1999. godine imamo različita gledišta. To ne menja realnost da svi učesnici tih događaja imaju odgovornost i obavezu da učine sve da se posredstvom saradnje očuva mir i obezbedi trajna stabilnost u regionu. Svaka strana nosi svoj deo odgovornosti u postizanju ovog cilja: Srbija kao partner NATO-a; njeni susedi koji su, ili članice, ili aspiranti za članstvo u Alijansi; najmoćnije članice NATO-a; ali i Alijansa kao celina.

Ipak, Srbija gleda u budućnost i opredeljena je da unapređuje saradnju u oblasti odbrane i bezbednosti sa članicama i partnerima NATO. Politika vojne neutralnosti, kao osnova naše politike ne samo prema

NATO, već i prema svakom drugom vojnom savezu, ne dovodi se u pitanje. Takvo naše jasno i čvrsto opredeljenje poštuje se i na Istoku i na Zapadu. Istovremeno, u potpunosti uvažavamo odluku naših suseda i drugih zemalja da pristupe Alijansi ili nekim drugim vojnim savezima. Zato očekujemo razumevanje za naše kontakte sa zemljama koje nisu članice NATO-a, a koji su zasnovani na principima svestrane saradnje, uz vođenje politike vojne neutralnosti. Aktivnosti Srbije i sadržina saradnje, uključujući vojne i druge vežbe sa zemljama koje nisu članice NATO-a, nisu na štetu naših odnosa sa Alijansom i sa pojedinačnim državama članicama NATO-a.

Poštovane dame i gospodo,

Posebno važan segment saradnje Srbije sa NATO, od koga značajno zavisi i percepcija o Alijansi u javnom mnjenju Srbije, čini situacija na Kosovu i Metohiji, koja je za Srbiju najveći političko-bezbednosni izazov. Srbija i NATO imaju obaveze u skladu sa Rezolucijom SBUN 1244 i Vojno-tehničkim sporazumom, a primena tih obaveza predstavlja imperativ za našu stranu. Od Alijanse očekujemo da sa razumevanjem sagledava i podržava naše prioritete, što se naročito odnosi na Kosovo i Metohiju. Smatramo da samo kompromisno rešenje postignuto dijalogom Beograda i Prištine, uz podršku međunarodne zajednice, može da obezbedi trajni mir i stabilnost. Ne postoji ni jedan razlog da nešto što usaglase dve strane ne bude prihvatljivo za bilo kojeg trećeg aktera. Uvereni smo da svaki dogovor u rešavanju otvorenih pitanja podsticajno deluje na održavanje mira i stabilnosti u regionu.

Srbija se snažno protivi transformaciji tzv. „Kosovskih bezbednosnih snaga“ u tzv. „Vojsku Kosova“, jer se time krši Rezolucija SB UN 1244 i ugrožava regionalna i šira stabilnost. Jednostrana odluka Prištine o početku procesa transformacije „Kosovskih bezbednosnih snaga“ i formiranju tzv. Ministarstva odbrane još jedan je u nizu takvih akata, pored uvođenja diskriminatornih taksi na proizvode iz centralne Srbije i BiH i neispunjavanja dogovorenog iz Briselskog sporazuma. Sve ovo je nastavak politike svršenog čina Prištine koji se u delu međunarodne zajednice, što se odnosi i na značajan broj članica NATO, suštinski prećutno

odobrava uprkos retoričkom protivljenju. Pravljenje veštačkih balansa u odgovornosti, kada je potpuno jasno ko je odgovoran za prekid dijaloga, ne doprinose ponovnom otpočinjanju razgovora Beograda i Prištine.

Želeo bih da istaknem da su za nas veoma važne i garancije da tzv. „Kosovske bezbednosne snage“ i druge naoružane formacije, sastavljene od Albanaca, ne mogu da ulaze na sever Pokrajine bez saglasnosti komandanta KFOR-a. Nažalost, odlazak tih formacija u dominantno srpske sredine se desio više puta i predstavlja potez koji je sa sobom nosi potencijal da eskalira u razmerama koje se ne mogu kontrolisati. Zato očekujemo da KFOR, u skladu sa mandatom, deluje preventivno kako bi neke buduće slične akcije na severu Kosova i Metohije bile sprečene.

Uvaženi učesnici skupa,

Izražavam nadu da članice NATO-a i ostali parteri razumeju prioritete Srbije. Naša saradnja ima budućnost i potencijale kroz partnerski odnos koji se može dodatno unaprediti u svakoj pojedinačnoj oblasti uz saglasnost obe strana, a u interesu postizanja zajedničkih ciljeva – pre svega bezbednosti i stabilnosti regiona.

Neophodan je zajednički angažman kako bismo očuvali mir, bezbednost i stabilnost i postigli prosperitet. Do tog cilja može se stići jedino jačanjem saradnje i poverenja, kao i spremnošću i odgovornošću da reči uvek budu pretočene u dela i da sve što je dogovoreno bude potvrđeno i sprovedeno, bez izuzetka i bez uslovljavanja.

Želim vam srećan rad i plodonosne diskusije tokom ovog skupa.

Zahvaljujem na pažnji."

{joomplucat:2002 limit=4|columns=4}

{youtube}ckBFGb5vceY{/youtube}